

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.
Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Deres ref.:
Vår ref.: 19/11229-4
Saksbehandler: Camilla Closs Walmann
Dato: 27.05.2019

Lovfortolkning - Manglende rutegående transport - reise til knutepunkt - pasientreiseforskriften § 22

Vi viser til e-post fra Øystein Brækstad hos Fylkesmannen i Trøndelag av 4. april vedrørende forståelsen av pasientreiseforskriften § 22 bokstav c. Vi beklager lang svartid.

Bakgrunnen for henvendelsen er at Fylkesmannen mottar klager på avslag på søknader om dekning av tilleggsutgifter ved bruk av egen bil i tilfeller der offentlig kommunikasjon er utenfor akseptabel gangavstand fra pasientens bosted. Pasientreiser HF legger i disse sakene til grunn at pasienten kan kjøre egen bil fram til et trafikknutepunkt hvor de kan parkere bilen. De dekker derfor ikke pasientens tilleggsutgifter ved bruk av bil fordi det finnes offentlig transport på deler av strekningen.

Fylkesmannen viser til Helsedirektoratets brev av 7. april 2017 der direktoratet uttalte: *"Det vil bero på en konkret vurdering om transporttilbudet er godt nok til at det ikke er nødvendig for pasienten å bruke drosje eller bil."* Spørsmålet er om Pasientreisers praksis bygger på en riktig forståelse av forskriften og direktoratets brev, eller om den uthuler pasientenes rettigheter.

Pasientreiseforskriften § 22 gir pasienter *"rett til å få dekket nødvendige dokumenterte utgifter til drosje eller dokumenterte utgifter til bilferge, bomvei, parkering og piggdekkavgift ved bruk av bil hvis (...)manglende rutegående transport gjør det nødvendig å bruke drosje eller bil."*

Helsedirektoratet har bedt Pasientreiser HF om en uttalelse i saken. I sitt svar opplyser de at en hovedgrunn til at de kun dekker tilleggsutgifter på den delen av reisen hvor det ikke finnes offentlig transport, er å praktisere bestemmelsen likt uavhengig av om det er behov for drosje eller for bil av trafikale årsaker. Pasienter som har behov for drosje får kun dekket drosje til trafikknutepunkt. I tillegg ønsker de å unngå at det blir stor forskjell på pasienter som bor nær kollektivtransporttilbud og pasienter som bor litt lenger unna.

Til Fylkesmannens påpeking av at praksis med trafikknutepunkt ikke er beskrevet i saksbehandlingsveilederen, opplyser Pasientreiser HF at det er nasjonal enighet i Pasientreiser om prinsippet om å dekke utgifter fram til kollektivknutepunkt, og at det vil bli tatt inn i saksbehandlingsveilederen.

Helsedirektoratet

Avdeling helserett og bioteknologi

Camilla Closs Walmann, tlf.: +4745878470

Postboks 220 Skøyen, 0213 OSLO • Besøksadresse: Vitaminveien 4, Oslo • Tlf.: (+47) 47 47 20 20

Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Helsedirektoratets vurdering

Spørsmålet i saken er om pasienter har rett til å få dekket utgifter etter pasientreiseforskriften § 22 bokstav c for hele strekningen dersom rutegående transport mangler på deler av strekningen.

Pasientreiseordningens formål er at reiseutgiftene ikke skal være til hinder for at pasienter kan motta nødvendig undersøkelse eller behandling. Hovedregelen er at pasienter får utgiftsdekning i form av en stønad som beregnes etter en kilometersats, uavhengig av pasientens faktiske utgifter og transportmiddel. Pasientreiseforskriften § 22 er en unntaksbestemmelse som skal motvirke urimelige utslag av standardsatsregelen.

§ 22 bokstav c gir pasienter rett til å få dekket nødvendige utgifter til drosje- eller bilbruk som er nødvendig på grunn av manglende rutegående transport. Som vi uttalte i brev av 7. april 2017 vil det bero på en konkret vurdering om transporttilbudet er godt nok til at det ikke er nødvendig for pasienten å bruke drosje eller bil. Det er Pasientreiser som skal gjøre denne vurderingen, jf. at myndigheten til å attestere behovet er lagt til pasientreisekontorene. Pasientreisers praksis med trafikknutepunkter er etter vår vurdering ikke i strid med bestemmelsens ordlyd. Bestemmelsen gir ikke pasientene rett til å få dekket ekstra utgifter til bruk av drosje eller bil på hele strekningen dersom rutegående transport mangler på en del av strekningen¹.

Pasientreisekontoret må gjøre en samlet vurdering av reisen pasienten skal gjennomføre. Parkeringsmuligheter ved det aktuelle trafikknutepunktet er avgjørende for pasienter som bruker bil fram til knutepunktet. Hvis det ikke finnes parkeringsmuligheter, må pasienten få dekket utgifter til drosje fram til holdeplassen eller få dekket tilleggsutgifter for bil på hele strekningen til behandlingsstedet. Pasientreiser kan ikke kreve at pasienter bruker bil på deler av strekningen. Pasienter som av trafikale årsaker må bruke bil fram til et knutepunkt vil ha rett til å få dekket tilleggsutgifter som er nevnt i § 22, for eksempel parkeringsutgifter, for den delen av strekningen. Pasienter som ikke har eller som ikke ønsker å bruke bil til et trafikknutepunkt, har krav på å få dekket utgifter til drosje.

Helsedirektoratet skal evaluere pasientreiseregelverket i 2019/2020. Henvendelser vi har mottatt fra fylkesmennene og fra brukere av ordningen vil være en del av evalueringen.

Vennlig hilsen

Anita Bergh Ankarstrand e.f.
fung. avdelingsdirektør

Camilla Closs Walmann
Seniorrådgiver

¹ I Helse- og omsorgsdepartementets høringsnotat til forskriften var det tatt inn merknader til de ulike bestemmelsene. I merknaden til § 22 (side 91) står bl.a:

"Kommunikasjonsmessige forhold som nevnt i første ledd bokstav c omfatter blant annet tilfeller der det er nødvendig å benytte bil eller drosje fordi det ikke går rutegående transportmiddel på hele eller deler av strekningen." <https://www.regjeringen.no/contentassets/c180487ef1b14e76892133dcaa2f5dfc/hoeringsnotat-reiseutgifter.pdf>

Dokumentet er godkjent elektronisk

Kopi:
FYLKESMANNEN I MØRE OG ROMSDAL, Rolf Toven